

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛЕКСЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
“АЕРЫМ ПРЕДМЕТЛАР ТИРЭНТЕН ӨЙРӘНЭЛӘ ТОРГАН
2НЧЕ АЛЕКСЕЕВСК УРТА ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРУ МӘКТӘБЕ”
МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ ГОМУМИ БЕЛЕМ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

“КАРАЛДЫ”

МБ житәкчесе

И.Х. Замалиева Замалиева И.Х.

МБ утырышы беркетмәсе
№ 1 25 август 2016 ел

“КИЛЕШЕНДЕ”

«2 нче Алексеевск УГББМ»
МБГБУ директор
урынбасары

Л.Р. Ягудина Ягудина Л.Р.

27 август 2016 ел

“РАСЛАНДЫ”

«2 нче Алексеевск УГББМ»
МБГБУ директоры

Л.Н. Диплянина Диплянина Л.Н.

31 август 2016 ел
номерлы боерыгы

Татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Замалиева Илсәяр Хәнифовнаның
10 “А” сыйныфы өчен татар әдәбиятынан
эш программасы

Педагогик совет утырышында каралды

1 номерлы беркетмә

31 август 2016 ел

2016-2017 уку елы

I. Укыту предметын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләре

Эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1.Программа: “Рус мәктәпләрендә укучы татар балаларына ана теле һәм әдәбият укыту программалары”на (Ф.Ф.Харисов, Ч.М. Харисова,В.А. Гарипова, Р.Р. Жамалетдинов, Р.Ф.Жамалетдинова. Казан. “Мәгариф” нәшрияты, 2010)

2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе”нең төп гомуми белем бирү баскычында гомуми урта белем бирү программасы.

3. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем мәктәбе”нең 2016-2017 уку елына укыту планы (№1 педсовет протоколы, 31 август 2016 ел).

Татар теленә өйрәтүнең предмет нәтижеләре:

-матур әдәбият текстларын форма һәм эчтәлек берлегендә аңлап кабул итү, төп әдәби-тарихи мәгълүматларны һәм әдәби-теоретик төшенчәләрне белү; әдәби-тарихи процесс турында гомуми караш булдыру;

-тиз үзгәрүчән заман шартларында файдалы житештерүчән хезмәткә яраклы, үз-үзен танып белергә һәм һәрдаим камилләштерергә эзер, рухи дөньясы бай булган шәхес **тәрбияләнү**; гуманлылык карашлары,милли үзән, гражданлык тойгысы, патриотизм хисләре, әдәбиятка һәм халыкның мәдәни кыйммәтләренә ярату һәм хөрмәт **булдыру**;

-укучыларда әдәбиятның үзенчәлекләре турында карашларны, әдәби текстны кабул итү, образлы һәм аналитик фикерләнү культурасын, автор позициясен аңлау, әдәби процессның тарихи һәм эстетик нигезләренә төшенү , эстетик һәм ижади сәләтне, кызыксынуны **үстерү**;

-телдән һәм язма сөйләмне **үстерү**;

-әдәби-теоретик белемнәр нигезендә әдәби эсәрне тарихи-әдәби жирлеген аңлап һәм сәнгати кыйммәте бөтен тулылыгында гына ачыкланучы буларак анализлау һәм шәрехләнү; төрле типтагы сочинениеләр язу; кирәкле мәгълүматларны (Интернет челтәре аша да) табу, системалаштыру һәм файдалану **күнекмәләре** булдыру;

-туган әдәбиятта һәм башка халыклар әдәбиятында чагылыш тапкан эхлакый идеалны үзара бәйләнештә аңлау һәм әдәби-сәнгати фикерләнүдәге уртак һәм милли үзенчәлекләрне ачыклау.

Укучыларның эзерлек дәрәжәсенә таләпләр:

3. сүз сәнгатенең образлы табигате;
4. өйрәнгән әдәби эсәрнең эчтәлегенә;
5. классик әдипләрнең тормыш һәм ижат юлларының төп факторлары;
6. төп әдәби-теоретик төшенчәләргә;
7. әдәби-тарихи процессның төп закончалыклары һәм әдәби юнәлешләрен үзенчәлекләргә;
8. әдәби текстның эчтәлеген сөйләп аңлату;
9. әдәбият тарихы һәм теория буенча белемнәргә (тема, проблема, идея, пафос, образлар системасы, сюжет-композиция, телнең сәнгати сурәтләнү чаралары, әдәби деталь) нигезләнеп, әдәби эсәрне анализлау һәм шәрехләнү; өйрәнелә торган эсәрнең аерым эпизодын (яисә күренешне) анализлау, аның тулы эсәр эчтәлегенә белән бәйләнешен аңлату;
10. әдәби эсәрне ижтимагый һәм мәдәни тормыш күренешләре белән бәйләлектә аңлату; әдәби эсәрне тарихи-конкрет һәм гомумкешелек кыйммәтләрен ачу; әдәбияттагы

- “үтәли” һәм “мәңгелек” проблемаларны ачыклау; әсәрне чорга хас әдәби юнәлеш белән бәйләлектә тикшерү, аңлату;
11. әдәби әсәрнең төрен һәм жанрын ачыклау;
 12. әдәби әсәрне чагыштырып бәяләү;
 13. автор позициясен ачыклау;
 14. әдәби әйтәлеш таләпләрен саклаган хәлдә өйрәнелгән әсәрләрне (өзекне) сәнгатьле итеп уку;
 15. өйрәнелгән әсәргә дәлилле рәвештә үз мөнәсәбәтенне белдерү;
 16. укыган әсәргә рецензия һәм әдәби темаларга төрле жанрда сочинениеләр язу;
 17. рус һәм татар телендәге уртақ һәм милли үзенчәлекләрен билгеләү, әхлакый кыйммәтләренң чагылышын чагыштырып бәяләү;
 18. әдәби сурәт чараларын тиешенчә кулланып, татар әдәби текстларын рус теленә һәм киресенчә тәржемә итү;
 19. татар һәм рус телендәге әсәрләргә телдән һәм язмага фикереңне белдерү, аларга бәя бирү;
 20. диалогта яисә бәхәстә катнашу;
 21. сүз сәнгәтенң аерым күренешләре белән мөстәкыйль танышу һәм аларның эстетик кыйммәтен бәяләү;
 22. татар әдәби теленң нормаларына нигезләнәп, кирәкле темага телдән һәм язмага бәйләнәшле текст төзү;
 23. эстетик зәвыкка туры килә торган әдәби әсәрләрне сайлау һәм аларны бәяләү;

II. Укыту предметының әчтәлегә

№	Төп темалар	Белем һәм күнекмәләр
1	Татар әдәбияты тарихына кереш.	Борынгы һәм урта гасыр әдәбияты турында белешмә. Татар әдәбияты тарихының чорлага бүленеше. Борынгы төркиләр һәм алардагы язу.
2	Татар әдәбияты тарихына кереш	Гомумтөрки әдәбият. Мәхмүд Кашгарый сүзлеге. “Кодатгу белек”. Йосыф Баласагунлы. Әхмәт Йүгнәки, Әхмәт Ясави, Сөләйман Бакырганный..
3	Болгар чоры: тарихы һәм мәдәнияты	Болгар чоры: тарихы һәм мәдәнияты турында белешмә бирү
4	Кол Гали. “Кыйссаи Йосыф”	Тормыш юлы, ижады турында белешмә. эсәрнең төзелеше, сюжет чыганаклары һәм схемасы.
5	Алтын Урда: тарихы һәм мәдәнияты	Алтын Урда чоры әдәбиятына хас сыйфатлар. Әдипләре: Рабгузый, Котб, Гаделмәжид, Харәзми, Мәхмид Болгарый, Хисам Кятиб һ.б..
6	Сәйф Сараи	Тормыш юлы, ижады турында белешмә. “Гөлстан”, “Сөһәйл вә Гөлдәрсен” поэмасыннан өзеңләр уку, фикер алышу
7	“Идегәй” дастаны	Әсәрнең төзелеше, сюжет чыганаклары, идея-эстетик үзенчәлекләре ачыклау, уку һәм фикер алышу.
8	Казан ханлыгы чоры. V – XVI йөз әдипләре.	Казан ханлыгы тарихы һәм әдәбиятына күзәтү. әдипләре: Хәсән Кайгы, Казтуган, Өмми Кәмал, Мөхәммәд Әмин, Шәрәфи, Колшәриф һ.б. турында белешмә бирү.
9	Мөхәммәдьяр	Тормыш юлы, ижады турында белешмә”Төхвәи мәрдән”, “Нуры Содур” поэмаларын уку, фикер алышу.
10	XVII йөз әдәбияты. Мәүлә Колый.	XVII йөз әдәбиятына хас сыйфатлар. Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. Хикмәтләрен уку, фикер алышу.
11	XVIII йөз әдәбияты. Гадрәхим Утыз-Имәни.	XVIII йөз әдәбиятына хас сыйфатлар. Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. Ижатыннан үрнәкләр уку, фикер алышу.
12	XIX йөз әдәбияты. Гаделжаббар Кандаый.	XIX йөз әдәбиятына хас сыйфатлар. Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. Ижатыннан үрнәкләр уку, фикер алышу. Мәрсия жанры
13	Шигырь төзелеше.	Татар шигырь төзелешенә хас сыйфатлар турында белешмә.
14	Шихабетдин Мәржәни.	Тормыш юлы. Күпкырлы эшчәнлеге турында белешмә.
15	Мифтахетдин Акмулла.	Әдипнең тормыш юлы. Ижаты.

		Ижатыннан үрнәкләр уку, фикер алышу.
16	Каюм Насыйри.	Әдипнең тормыш юлы. “Әбүгалисина кыйссасы”ннан өзекләр уку, фикер алышу.
17	Муса Акъегет	Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. “Хисаметдин менла” повестеннән өзекләр уку, фикер алышу, анализ.
18	Заһир Бигиев	Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. “Өлүф яки гүзәл кыз Хәдичә” романыннан өзекләр уку, фикер алышу, анализ
19	XX йөз әдәбияты.	XX йөз әдәбиятына хас сыйфатлар.
20	Гаяз Исхакый	Әдипнең тормыш юлы. Ижаты. “Ул әле өйләнмәгән иде” повестеннән өзекләр уку, фикер алышу, анализ
21	Габдулла Тукай	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. Гасыр башындагы әдәбият үсешенә керткән өлеше. “Милли моңар”, “Сәрләүхәсез”, “Сөй гомерне” шигырьләрен уку, анализлау.
22	Дәрдемәнд.	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. “Кораб” һ.б шигырьләрен уку, анализ, фикер алышу.
23	Бакый Урманче, Нәжип Жһһанов, Габдулла Шамуков	Тормыш юлы, ижатлары турында белешмә
24	Сәгыйт Рәмиев	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. “Таң вакыты”, “Мин” һ.б шигырьләрен уку, анализ, фикер алышу.
25	Галиәсгар Камал	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. “Бүләк өчен” комедиясен уку, анализ.
26	Фатих Әмирхан	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. “Хәят” повестен уку, фикер алышу, анализ.
27	Мирхәйдәр Фәйзи	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. “Галиябану” драмасын уку, фикер алышу, анализ.
28	Шәехзадә Бабич	Тормыш юлы, ижаты турында белешмә. Ижатыннан үрнәкләр уку, фикер алышу
	Класстан тыш уку	
	МТК	
	Бәйләнешле сөйләм үстөрү	

III. Төп уку эшчәнлеге төрләре күрсәтелгән тематик планлаштыру

№	Дәрес темасы	Уку-укуту эшчәнлегенен төрләре	Үткәрү вакыты
1.	Татар әдәбияты тарихына кереш.	Татар әдәбияты тарихын уку, анализлау, куелган сораулар буенча фикер алышу, нәтижеләр чыгару.	3.09
2.	Татар әдәбияты тарихына кереш.	Тыңлау, уку, конспект язу.	7.09
3.	Болгар чоры: тарихы һәм мәдәнияты.	Тыңлау, уку, конспект язу, анализ һәм нәтижә ясала.	10.09
4	Кол Гали. Кыйссаи Йосыф.	Сюжет белән таныштыру, анализ һәм нәтижә ясау..	14.09
5	МТК. Алексеевск районыннан чыккан шәхесләр.	Тыңлау, уку, конспект язу.	18.09
6	КТУ. “Кол Гали.”	Тыңлау, уку	22.09
7	Алтын Урда: тарихы һәм мәдәнияты.	Тыңлау, уку, конспект язу.	25
8	Котб. Габделмәжид. Газәл жанры.	Куелган сораулар буенча әңгәмә үткәрү, гомумиләштерү, нәтижә чыгару.	28.09
9	Сәйф Сарай	Тыңлау, уку, конспект язу.	2.10
10	«Гөлестан».	Тыңлау, уку, куелган сораулар буенча әңгәмә үткәрү, гомумиләштерү, нәтижә чыгару.	5.10
11	«Сөһәйл вә Гөлдәрсен».	Рефератлар уку һәм тыңлау.	9
12	Г.Кәриев ижаты	Тыңлау, уку, конспект язу.	12.10
13	Дастан турында төшенчә. «Идегәй».	Куелган сораулар буенча әңгәмә үткәрү, гомумиләштерү, нәтижә чыгару.	16
14	«Идегәй».	Тыңлау, уку, куелган сораулар буенча әңгәмә үткәрү, гомумиләштерү, нәтижә чыгару.	19
15	Г. Сәгыйров ижаты	Тыңлау, уку, конспект язу.	20
16	КТУ. “Идегәй”	Сәнгатьле уку, образлар турында фикер алышу; әңгәмә.	23
17	Казан ханлыгы чоры. XV-XIV йөз әдипләре.	Тыңлау, уку, конспект язу.	26
18	Мөхәммәдъяр	Сәнгатьле уку, образлар турында фикер алышу; әңгәмә.	29.10
19	“Төхфәи мәрдән”, “Нуры Содур” поэмалары.	Сәнгатьле уку, образлар турында фикер алышу; эчтәлек сөйләү..	9.11
20	XVII йөз әдәбияты	Тыңлау, уку, конспект язу.	12.11
21	Мәүлә Колый. Хикмәтләре.	Сорауларга җавап бирү, эчтәлек сөйләү, әңгәмә, гомумиләштерү, нәтижә чыгару.	16.11
22	Артистлар.	Тыңлау, уку, конспект язу.	19.11

23.	XVIII йөз әдәбияты.	Сәнгатьле уку; әчтәлек сөйләү, анализлау.	20.11
24	Габдерәхим Утыз-Имәни. Тормыш юлы һәм ижаты. Мәрсия жанры	Әңгәмә, хикәя төзү.	23.11
25	С.Нуруллина ижаты	Тыңлау, уку, конспект язу.	27.11
26	XX йөз әдәбияты	Рәссам турында белешмә алу, конспект төзү	30.11
27	Габделжаббар Кандалий.	Язучы турында белешмә алу, сәнгатьле уку, фикер алышу, нәтижә ясау.	3.12
28	Габделжаббар Кандалий ижатын ныгыту	Фикер алышу, нәтижә ясау, библиография төзү	7.12
29.	БСҮ. Сочинение : «Г. Кандалий мөхәббәт җырчысы»	Сочинение язу	10.12
30.	Шигыр төзелеше.	Шигыр турында белешмә алу, конспект төзү	14.12
31	Шихабетдин Мәрҗәни. Тормыш юлы һәм ижаты.	Белемне искә төшерү, сөйләү;	17.12
32	МТК. Алексеевск районнан чыккан шәхесләр.	Тыңлау, уку, конспект язу.	21.12
33.	Мифтахетдин Акмулла.	Сорауларга җавап бирү; сәнгатьле уку, анализлау.	24.12
34	Тормыш юлын өйрәнү	Тыңлау, уку, конспект язу.	11.12
35.	Каюм Насыри.	Сорауларга җавап бирү; сәнгатьле уку, анализлау	14.12
36	«Әбүғалисина кыйссасы».	Уку, конспект төзү.	18.01
37	«Әбүғалисина кыйссасы».ныгыту	Сорауларга җавап бирү; сәнгатьле уку, анализлау	21.01
38	КТУ. Каюм Насыри «Тәрия китабы»	Тыңлау, уку, конспект язу.	25.01
40	Муса Акъегет.	Уку, конспект төзү.	28.01
41	«Хисаметдин менла».	План төзү.	1.02
42.	Заһир Бигиев.	Тыңлау, уку, конспект язу.	4.02
43-45.	«Меңнәр яки гүзәл кыз Хәдичә».	Язучы турында белешмә алу, конспект төзү	8.02
44	«Меңнәр яки гүзәл кыз Хәдичә» әсәренә анализ	Тыңлау, уку, хат язу.	11.02
45	С. Рәхмәтуллин ижаты	Тыңлау, уку, конспект язу.	15.02
46.	XX йөз башы әдәбияты.	Кычкырып уку, фикер алышу.	18.02
47.	Гаяз Исхакый	Тыңлау, уку, конспект язу.	22.02
48.	«Ул әле өйләнмәгән иде».	Сорауларга җавап бирү, анализлау.	25.02
49	«Ул әле өйләнмәгән иде».	Нәтижә чыгару.	1.03
50.	КТУ. Гаяз Исхакый, «Кәләпүшче кызы».	Әчтәлек сөйләү, фикер алышу, нәтижәләр чыгару.	4.03
51	Габдулла Тукай.	Язучы турында белешмә алу, конспект төзү	8.03
52	«Милли моңнар». Сәрләүхәсез».	Укыйлар, фикерлиләр.	11.03

53.	Дәрдемәнд.	Тыңлау, уку, конспект язу.	15.03
54.	«Кораб», «Бәллү», «Видагъ», Татарлыгын татар һич гарь итәрме».	Тыңлы, анализлы, нәтижә ясы.	18.03
55.	Рәссам Бакый Урманчы, композитор Нәҗип Җиһанов, артист һәм язучы Габдулла Шамуков.	Язучы иҗаты турында белешмә алу, 1 укучы доклад белән чыгыш ясы, конспект төзү	1.04
56	Сәгыйт Рәмиев. Тормышы һәм иҗаты.	Укыйлар, фикерлиләр	5.04
57.	«Таң вакыты», «Мин» һ.б. шигырьләре	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы.	8.04
58.	Галиәсгар Камал.	План төзү,сөйләп карау, сочинение язу.	12.04
59	«Бүләк өчен».	Тыңлау, уку, конспект язу.	15.04
60.	Фатих Әмирхан.	Тыңлау, дөфтөргә язу.	19.04
61	«Хәят».	Укыйлар, фикерлиләр	22.04
62	Т. Бадыйгин иҗаты	Тыңлау, уку, конспект язу.	26.04
63.	Мирхәйдәр Фәйзи.	Тыңлау, уку, конспект язу.	29.04
64.	«Галиябану».	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы	3.05
65	«Галиябану» әсәрен анализлау	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы	6.05
66.	Шаехзадә Бабич.	Тыңлау, дөфтөргә язу.	10.05
67.	«Кандала». Иҗатыннан үрнәкләр.	Укыйлар, фикерлиләр	13.05
68	БСҮ. Мәҗрифәт учаклары.	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы	17.05
69	Ел бие үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы	20.05
70	Ел бие үткәннәрне ныгыту дәресе	Сөйли,фикерлиләр, анализлылар, нәтижә ясы	24.05

пронумеровано, прошнуровано
и скреплено печатью двумя листов

Учитель ----- И.Х. Заматиева

